

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΡΟΥΜΑΝΙΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ
ΝΕΟΦΥΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(Κυβερνητική πολιτική, Startups, Incubators - Accelerators,
Venture Capitals, Crowdfunding, Angel Networks κ.α.)**

Συντάκτες :
Π. Γιαννούλης, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Α. Λιακοπούλου, Γραμματέας ΟΕΥ Α'
Β. Κρεάνγκα-Παπαστεργίου, Επιστημ. Συνεργάτις

Βουκουρέστι, Φεβρουάριος 2022

*PacheProtopopescu 1-3, Sector 2, Bucharest
Τηλ.: +40-21-2100748, 2115724, Fax: +40-21-2119893
e-mail: ecocom-bucharest@mfa.gr Web: www.agora.mfa.gr*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή. Κλάδοι έρευνας, Τεχνολογίας και Πληροφορικής	3
2. Κυβερνητική πολιτική	4
Α. Θεσμικό Πλαίσιο	4
Β. Πρόγραμμα ΕΕ-Horizon 2020	4
Γ. ROStartuo - "Romanian Start-up Ecosystem White Paper "	6
Δ. Πρωτοβουλία δημιουργίας του προγράμματος "Stratup Nation"	9
Ε. Χρηματιστήριο του Βουκουρεστίου - Δείκτης AeRO	9
3. Οικοσύστημα ρουμανικών νεοφυών επιχειρήσεων	10
Α. Έρευνα "Startups στον χώρο της Κ.Α.Ευρώπης"	10
Β. Ρουμανικές Startups.....	11
Γ. Accelelators/Incubators	11
Δ. Venture Capitals/VC's	12
Ε. Έρευνα Vestbee.....	13
ΣΤ. Μέθοδος χρηματοδότησης Crowdfunding	14
Ζ. Angel Networks και Angel Based Funds	14
Η. Business Angels	14
Θ. Private Equity Funds.....	14
Ι. Οργανισμός ScaleOut	14
Κ. Συνέδρια-Hackathons- Online Communities-Co-working Spaces- Media.....	15

Ιστορική αναδρομή

Ιστορικά, η Ρουμανία, έχοντας αναπτύξει οικονομικά τους τομείς της αεροναυπηγικής, της ιατρικής και της μηχανικής, έχει παράδοση στην έρευνα και την τεχνολογία. Ρουμάνοι ερευνητές και εφευρέτες έχουν συμβάλει σημαντικά με μελέτες και εφευρέσεις τους στην ανάπτυξη των ως άνω τομέων. Μερικοί από τους πιο διακεκριμένους Ρουμάνους επιστήμονες ήταν ο Traian Vuia, ο οποίος κατασκεύασε το πρώτο αεροπλάνο που απογειώθηκε με δική του δύναμη, ο Aurel Vlaicu δημιούργησε μερικά από τα πρώτα επιτυχημένα αεροσκάφη, ο Henri Coandă, θεμελιωτής του ομώνυμου φαινομένου (γνωστό και ως φαινόμενο οριακού στρώματος, η εφαρμογή του οποίου θεωρείται πρόδρομος του αεριωθούμενου αεροπλάνου) και ο γνωστός για τις μελέτες της στην αεροδυναμική Elie Carafoli. Άλλοι διάσημοι ερευνητές ήταν ο George Constantinescu (μηχανικός και κάτοχος 130 διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας), ο Lazăr Edeleanu (χημικός), ο Costin Nenițescu (χημικός), ο Victor Babes (βιολόγος), ο Nicolae Paulescu (διαβητολόγος), και ο κάτοχος του βραβείου Νομπέλ Ιατρικής 1974 Emil Palade.

1. Εισαγωγή. Κλάδοι έρευνας, Τεχνολογίας και Πληροφορικής

Η Ρουμανία είναι μια από τις πιο ελκυστικές αγορές στην Κ.Α.Ευρώπη για επενδύσεις στον τομέα έρευνας, πληροφορικής και τεχνολογίας, με εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και ανταγωνιστικούς μισθούς, εντός ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με έρευνα της εταιρίας DealRoom <https://dealroom.co/>, η Ρουμανία και η Εσθονία βρίσκονται στις πρώτες θέσεις στην κατάταξη των ευρωπαϊκών χωρών που προσελκύουν επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας, σε όρους αξίας επενδύσεων σε τοπικές startups κατά την τελευταία επταετία. Ειδικότερα, το ύψος των σχετικών επενδύσεων την περίοδο 2013-2020 στη Ρουμανία, αγγίζει τα 1,3 δισ. ευρώ, ευρισκόμενο σε παρόμοια επίπεδα με αυτό της Εσθονίας, ενώ την τρίτη θέση καταλαμβάνει η Πολωνία με 0,7 δισ. ευρώ, ακολουθούμενη από Λιθουανία και Ουγγαρία.

Ειδικότερα για τον τομέα πληροφορικής αναφέρεται ότι, μετά την ένταξη της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007, ο τομέας πληροφορικής της χώρας έχει επεκταθεί και προσελκύσει σημαντικούς επενδυτές, ενώ έχει καθιερωθεί ανάμεσα στις κορυφαίες αγορές εξωτερικής ανάθεσης στον κόσμο σε σχέση με την πλεονεκτική σχέση ποιότητας/τιμής. Ο μεγάλος αριθμός εξειδικευμένων εταιρειών λογισμικού της Ρουμανίας, οι οποίες έχουν υπερτριπλασιαστεί κατά την τελευταία δεκαετία, κατέγραψαν κατά μέσο όρο αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης της τάξεως του 15% με μόνο μία βραχυπρόθεσμη οπισθοδρόμηση κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης 2011-12. Σήμερα, στη Ρουμανία υπολογίζεται ότι δραστηριοποιούνται περισσότεροι μηχανικοί πληροφορικής ανά 100.000 κατοίκους από ότι στις ΗΠΑ, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Κίνα και την Ινδία.

Η συνεισφορά του κλάδου της πληροφορικής και της τεχνολογίας (IT&C) στο ΑΕΠ της Ρουμανίας έχει αυξηθεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια από 4,7% σε 6,7% βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων που αφορούν το 3ο τρίμηνο του 2021.

Ο τομέας της τεχνολογίας έχει καταστεί ουσιαστικός πυλώνας της εθνικής οικονομίας, αλλά και της αγοράς ακινήτων, δεδομένου ότι οι εταιρείες αυτού του κλάδου έχουν, κατά μέσο όρο, περίπου 40% της ζήτησης γραφείων στο Βουκουρέστι και σε άλλα πανεπιστημιακά κέντρα στη Ρουμανία, όπως το Cluj, η Timisoara ή το Iasi.

Δειγματοληπτικά αναφέρονται εταιρείες στον τομέα του **Software** που λειτουργούν στην Ρουμανία όπως οι : ORACLE, IBM, SAP, ENDAVA, MICROSOFT, VODAFONE TECHNOLOGIES, LUXOFT, NTT, ADOBE, SIVECO, SOFT VISION, IQUEST κ.α., ενώ στον τομέα του **Hardware**, εταιρείες όπως οι : NETWORK ONE, COMPLET ELECTRO SERV, INGRAM MICRO, ALSO TECHNOLOGY, ELKOTECH, CO MEDIA SOCIETAS EUROMEDIA, LOGICOM κ.α.

Τομέας Νεοφυών Επιχειρήσεων

Η Ρουμανία θεωρείται ιδιαίτερα ελκυστικό περιβάλλον για την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων. Κινητρά επιχειρήσεων για την εγκατάστασή τους στη Ρουμανία είναι μεταξύ άλλων, το εξειδικευμένο και με υψηλά ποσοστά γλωσσομάθειας ανθρώπινο δυναμικό, οι φοροελαφρύνσεις, η ύπαρξη τεχνολογικού πάρκου στην πόλη Cluj και η χαμηλή τιμή, σε συνδυασμό με τις υψηλές ταχύτητες διαδικτύου (σύμφωνα με το διεθνή ιστότοπο <https://www.speedtest.net/global-index> , στοιχεία 12/2021, η Ρουμανία κατέχει την 12^η θέση παγκόσμια σε ταχύτητες Fixed Broadband και την 52^η σε ταχύτητες mobile) και παράλληλα ειδικότερα κατά τα τελευταία χρόνια, η δικτύωση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Σημειώνεται επίσης ότι κάθε χρόνο, ο αριθμός των επιστημόνων πληροφορικής αυξάνεται κατά περίπου 10.000, ενώ **για το 2021 οι απασχολούμενοι στον τομέα έφταναν περίπου στους 212.000 υπαλλήλους.**

Ο μέσος καθαρός μηνιαίος μισθός του κλάδου υπολογίζεται στα 7.100 Λέι ήτοι περίπου 1.440 ευρώ και είναι **διπλάσιος σε σχέση με τον μέσο μισθό του συνόλου της ρουμανικής οικονομίας.**

Ειδικότερα δε όσον αφορά εργαζόμενους στον τομέα ανάπτυξης λογισμικού, ο μέσος καθαρός μισθός Οκτωβρίου 2021 ανήλθε σε 8.600 Λέι ήτοι **1.750 Ευρώ.**

2.Κυβερνητική πολιτική

A. Θεσμικό Πλαίσιο

Η Ρουμανία έχει νομοθετήσει μια σειρά κινήτρων για ρουμανικές εταιρίες, δραστηριοποιούμενες στον τομέα έρευνας και τεχνολογίας. Συγκεκριμένα, το 2016 υιοθέτησε εξαίρεση φορολόγησης εισοδήματος για εργαζόμενους στον τομέα IT (συνεχίζει να ισχύει η υποχρέωση συνεισφοράς για κοινωνικές παροχές). Επιπλέον, ο φόρος εταιριών R&D για τα δέκα πρώτα χρόνια λειτουργίας τους είναι μηδενικός. Προβλέπεται, επίσης, έκπτωση 50% συγκεκριμένων κατηγοριών δαπανών, από το εισόδημα.

Τέλος, η εγκατάσταση εταιριών σε βιομηχανικά και τεχνολογικά πάρκα - **μέχρι στιγμής λειτουργούν συνολικά 72**, 10 βρίσκονται υπό κατασκευή και 15 στις φάσεις της τεχνικής μελέτης- συνεπάγεται και ορισμένες περαιτέρω διευκολύνσεις (σχετικός σύνδεσμος: <http://investromania.gov.ro/web/industrial-parks/>).

B. Πρόγραμμα ΕΕ-Horizon 2020

Τον Οκτώβριο του 2017 η ΕΕ μέσω του προγράμματος Horizon και της Γενικής Δ/σης Έρευνας και Καινοτομίας/ Directorate-General for Research and Innovation, δημοσιοποίησε την έρευνα με τίτλο **“Specific Support to Romania – Starts-ups, Scale-ups and Entrepreneurship in Romania”**.

Το πλήρες κείμενο της ανωτέρω έρευνας μπορεί να αναζητηθεί στο link :

<https://ec.europa.eu/research-and-innovation/sites/default/files/rio/report/KI-AX-18-008-EN-N.pdf> .

Αναλυτικότερα οι ρουμανικές αρχές εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για υποστήριξη, στο πλαίσιο του Policy Support Facility/PSF Horizon 2020*, σε επιστολή της 23ης **Δεκεμβρίου 2015** από τον κ. Adrian Curaj, τότε Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Επιστημονικής Έρευνας προς τον κ. Roberto Viola, Γενικό Διευθυντή Δικτύων Επικοινωνιών της Γενικής Διεύθυνσης General Communications Networks, Content and Technology/DGCONNECT και στον κ. Robert Jan Smits, Γενικό Διευθυντή της RTD.

*Μηχανισμός Υποστήριξης Πολιτικής/Policy Support Facility/ **PSF** Horizon 2020.

Για να υποστηρίξει τα κ-μ στη μεταρρύθμιση των συστημάτων έρευνας και καινοτομίας (R&I), η Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας (DGRTD) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕC) δημιούργησε ένα Μηχανισμό Υποστήριξης Πολιτικής (PSF) στο πλαίσιο του προγράμματος Horizon 2020, με στόχο τη «βελτίωση του σχεδιασμού, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών R&I».

Το PSF παρέχει βέλτιστες πρακτικές, κορυφαία εμπειρογνωμοσύνη και καθοδήγηση στα κράτη μέλη και στις συνδεδεμένες χώρες (σε εθελοντική βάση) μέσω ενός ευρέος φάσματος υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων αναγκών τους.

Σύμφωνα με το αίτημα του Δεκεμβρίου 2015, ο στόχος της υποστήριξης του PSF ήταν να παρέχει εξωτερικές και ανεξάρτητες συμβουλές και επιχειρησιακές συστάσεις στην Ρ/Κυβέρνηση σχετικά με πιθανή μεταρρύθμιση για την τόνωση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία περιβάλλοντος που ευνοεί την ανάπτυξη τεχνολογικών νεοφυών επιχειρήσεων.

Οι στόχοι της υποστήριξης του PSF είναι:

- Αξιολόγηση του ρουμανικού καινοτόμου οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας, νεοφυών επιχειρήσεων και κλιμάκωσης.
- Να προσδιορίσει και να προτείνει μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, και ειδικών μέσων για την περαιτέρω ανάπτυξη και ενίσχυση του καινοτόμου οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του και να προωθηθεί η ανάπτυξη των νεοφυών επιχειρήσεων της Ρουμανίας.

Ειδική υποστήριξη για τη Ρουμανία στο πλαίσιο του PSF Horizon 2020

Η ειδική υποστήριξη στο πλαίσιο του προγράμματος «Horizon 2020» είναι μια εις βάθος αξιολόγηση με βάση το πρόβλημα των συγκεκριμένων ζητημάτων πολιτικής R&I μιας χώρας, σχεδιασμένη ως πρακτική και λειτουργική συμβουλευτική λειτουργία.

Το κύριο αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι μια **έκθεση**, που περιλαμβάνει ένα σύνολο βασικών μηνυμάτων πολιτικής που επισημαίνονται εκ των προτέρων, υποστηρίζονται από συγκεκριμένες επιχειρησιακές συστάσεις, βασισμένες στη συλλογή και ανάλυση στοιχείων. Οι συστάσεις θα πρέπει να υποστηρίζονται από στοιχεία, βέλτιστες πρακτικές και αναλύσεις παρόμοιων προσεγγίσεων και μεταρρυθμίσεων που έχουν εισαχθεί σε άλλες χώρες, και θα πρέπει να είναι εφικτή η εφαρμογή τους (δυνατότητα δράσης) στο εθνικό πλαίσιο.

Για το σκοπό αυτό, η διαδικασία υποστήριξης της πολιτικής αναλήφθηκε από μια ομάδα εμπειρογνομόνων PSF, αποτελούμενη από τέσσερις ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες από τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Πολωνία και την Πορτογαλία.

Η ανωτέρω αναφερόμενη Έκθεση, δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2017 και περιείχε συνολικά 21 Προτάσεις (από 6 κύριες θεματικές ενότητες -πολιτική, εκπαίδευση, ανθρώπινο δυναμικό, υποστήριξη, χρηματοδότηση και αγορές) εκ των οποίων σταχυολογούνται και αναφέρονται οι εξής:

1. Δημιουργία Συμβουλίου Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας με βάση τις βέλτιστες πρακτικές του ιδιωτικού τομέα.
2. Δημιουργία ένα **Connecting Hub** ως πλατφόρμα διευκόλυνσης για την ενσωμάτωση και προώθηση της ρουμανικής επιχειρηματικότητας του οικοσυστήματος, των **start-ups** και των **scale-ups**.
3. Δημιουργία ενός «**one-stop-shop**» ως κέντρο ψηφιακών υπηρεσιών για επιχειρηματίες, το οποίο θα προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
4. Δημιουργία Υπηρεσίας Επιχειρηματικότητας ως χρηματοδοτικό οργανισμό αφιερωμένο στην καινοτομία και στην επιχειρηματικότητα.

5. Παρακολούθηση και προσαρμογή φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας, οι οποίες να ανταποκρίνονται και στις ειδικές ανάγκες των καινοτόμων ΜΜΕ, ενθάρρυνση επενδύσεων σε μετοχές/μερίσματα/επανεπενδύσεις για την τόνωση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος.
6. Επέκταση των φορολογικών απαλλαγών για την παροχή κινήτρων για τοπικές επενδύσεις σε νεοφυείς επιχειρήσεις και για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων.
7. Πρόσκληση σχολείων, επιχειρηματιών, μαθητών και εκπαιδευτικών (μέσω ενώσεων/εκπροσώπων) σε ανοιχτή συζήτηση για το πώς να αλλάξει η συνολική εκπαιδευτική προσέγγιση για την καλύτερη υποστήριξη της επιχειρηματικότητας.
8. Διάθεση χρηματοδότησης για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση για την οργάνωση επιχειρηματικών σχεδίων και δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων επιχειρηματικών συλλόγων για διοργάνωση διαγωνισμών επιχειρηματικών σχεδίων.
9. Καθιέρωση ενός συγκεκριμένου προγράμματος προώθησης για την προσέλκυση αλλοδαπών και ομογενών/διασποράς επιχειρηματικών ταλέντων.
10. Καθιέρωση μιας startup visa για να προσελκύσετε ξένους επιχειρηματίες για να ξεκινήσουν τις νέες τους επιχειρήσεις στη Ρουμανία.
11. Εισαγωγή ολοκληρωμένων ολοκληρωμένων προγραμμάτων χρηματοδότησης για νεοσύστατες επιχειρήσεις (και επιλεγμένες ΜΜΕ).
12. Προώθηση διεθνούς διαπίστευσης ρ/θερμοκοιτίδων/incubators και επιταχυντών/accelerators.
13. Ξεκινήστε ένα εθνικό πρόγραμμα επιτάχυνσης/accelerator για νεοφυείς επιχειρήσεις.
14. Χρηματοδότηση Αντι-εγγυητικού Ταμείου/Romanian Counter - Guarantee Fund (FRC) με επαρκή χρήματα ώστε να δύναται να εκδίδει εγγυήσεις σε τράπεζες για την χρηματοδότηση ΜΜΕ.
15. Δημιουργία συνόλου κινήτρων για όσους επενδυτές επενδύουν στην καινοτόμο αγορά AeRO (σ.σ. στο Χρηματιστήριο Βουκουρεστίου).

Γ. RO StartUp - "Romanian Start-up Ecosystem White Paper "

Τον Νοέμβριο του 2021, μετά από περίπου ένα χρόνο διαβουλεύσεων με τους αρμόδιους/εμπλεκόμενους Φορείς, παρουσιάστηκε μέσω του Οργανισμού **ROStartup**, <https://rostartup.com> (Οργανισμός που αποτελεί μία συνδυασμένη πρωτοβουλία του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και στόχο έχει την ανάπτυξη της πρώτης στρατηγικής για το τοπίο της τοπικής επιχειρηματικότητας), το πρώτο "Romanian Start-up Ecosystem White Paper" (το οποίο σύντομα πρόκειται να μετεξελιχθεί στο πρώτο "Romanian Start-up Ecosystem Strategy").

Το πλήρες κείμενο της Λευκής Βίβλου μπορεί να αναζητηθεί στο link :

<https://rostartup.com/2021/11/01/romanian-startup-ecosystem-white-paper/>.

Διοικούσα Επιτροπή της RO StartUp, αποτελούν εκπρόσωποι από :

1. την ΜΚΟ Βορειο-Ανατολικό Οργανισμό Περιφερειακής Ανάπτυξης Βορειοανατολικής Ανάπτυξης/North-East Regional Development Agency, <https://www.adrnorddest.ro/en>
2. την ΜΚΟ Rubik Hub, <https://rubikhub.ro/>, που αποτελεί Τμήμα της ανωτέρω ΜΚΟ Adrnorest. Σημειώνεται επίσης ότι εδρεύει στην πόλη PiatraNeamt, το Κτίριο στο οποίο εδρεύει έχει παραχωρηθεί δωρεάν από τον Δήμο, ενώ **το πρόγραμμα της για την επιχειρηματικότητα Rubikedu**, <https://rubikhub.ro/programs/rubikedu/> εφαρμόζεται σε 5 (Δημόσια και Ιδιωτικά) Πανεπιστήμια της Περιοχής που είναι τα :
 - Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași,
 - Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacau,
 - Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava,
 - Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară “Ion Ionescu de la Brad”,
 - Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
3. τον Όμιλο της Παγκόσμιας Τράπεζας (WBG)

4. την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
5. την Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης
6. το Υπουργείο Οικονομίας
7. το Υπουργείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
8. το Υπουργείο Παιδείας
9. τηνΜΚΟ Regional Development Agency Bucharest-Ilfov, <https://www.adrbi.ro>
10. τηνΜΚΟ Regional Development Agency South-East, <https://www.adrse.ro/>
11. τηνΜΚΟ West Regional Development Agency, <https://adrvest.ro/>
12. τηνΜΚΟ Central Regional Development Agency, <http://www.adrcentru.ro/>
13. τηνΜΚΟ North-West Regional Development Agency, <https://www.nord-vest.ro/north-west/>
14. τηνΜΚΟ South-West Oltenia Regional Development Agency, <https://www.adroltenia.ro/>
15. την εταιρεία HowToWeb, <https://www.howtoweb.co/>
16. την εταιρεία (Startup Accelelator) TBNR, <http://tbnr.ac/>
17. την εταιρεία Codecamp, <https://codecamp.ro/>
18. το Venture Capital RokaX, <https://rocax.ro/>
19. την εταιρεία/ιστότοπο Activize, <https://www.activize.tech/>
20. την εταιρεία ClujStartups, <https://clujstartups.com/>
21. και την εταιρεία Strongbytes, <https://strongbytes.ai/>

Οι γενικές επισημάνσεις που προκύπτουν από την ανωτέρω μελέτη είναι οι εξής :

Το ρουμανικό οικοσύστημα startup επεκτείνεται σημαντικά τα τελευταία 5 χρόνια. Οι ρ/κοινότητες startups, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών υποστήριξης startups, ένωσαν τις δυνάμεις τους με τους επενδυτές και ξεκίνησαν έργα εξαιρετικής τεχνικής πολυμορφίας.

Τον Μάρτιο του 2018, η **UiPath**, <https://www.uipath.com/> (software και ειδικότερα software για ρομποτικές εφαρμογές/ Robotic Process Automation-RPA) που ιδρύθηκε στο Βουκουρέστι το 2005 και σήμερα εδρεύει στις ΗΠΑ, έγινε ο πρώτος μονόκερος της Ρουμανίας, φτάνοντας το 1 δισ. δολάρια σε αποτίμηση και εισήχθη στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης (NYSE). Το 2019 ένας δεύτερος ρουμανικός μονόκερος αναδείχθηκε και ήταν η Elrond, <https://elrond.com/> μια blockchain startup.

Οι επιτυχίες των UiPath και Elrond υποδεικνύουν τις μεγάλες δυνατότητες της Ρουμανίας να γίνει ένας από τους πιο ζωντανούς κόμβους καινοτομίας στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (ΚΑΕ).

Παρά την ανάπτυξη του ρουμανικού οικοσυστήματος startups, η χώρα χρειάζεται ακόμα να αναπτύξει ένα κοινό όραμα για το πώς οι καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη της Ρουμανίας.

Η οικονομική ανάπτυξη της Ρουμανίας υστερεί σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την περιοχή του Βουκουρεστίου να είναι πιο ανεπτυγμένη από άλλες περιφέρειες της Ρουμανίας, αλλά παράλληλα τρεις από τις φτωχότερες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκονται στη Ρουμανία.

Ως εκ τούτου, η σύγκλιση μεταξύ λιγότερο προηγμένων και προηγμένων περιοχών είναι μια σημαντική αναπτυξιακή επιτακτική ανάγκη για τη Ρουμανία.

Η Ρουμανία υστερεί επίσης σημαντικά από άλλες χώρες της ΕΕ όσον αφορά στις επιδόσεις καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα είναι μοχλοί ανάπτυξης και παραγωγικότητας. Ωστόσο, σε ορισμένα μέτρα, το χάσμα μεταξύ των επιδόσεων της Ρουμανίας και της υπόλοιπης ΕΕ έχει διευρυνθεί την τελευταία δεκαετία.

Η εστίαση στο σύστημα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της χώρας είναι επομένως κρίσιμη.

Το τρέχον μείγμα πολιτικών καταδεικνύει σημαντικά κενά στη στήριξη των επιχειρηματιών. Υπάρχει ένα κενό στα μέσα που στοχεύουν σε αρχικό στάδιο, προ-κερδοσκοπικούς, νεοφυείς επιχειρήσεις και μεμονωμένους επιχειρηματίες, καθώς και ενδιάμεσων οργανισμών που υποστηρίζουν τέτοιες εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων θερμοκοιτίδων, επιταχυντών, προγραμμάτων καθοδήγησης κ.λπ.

Θα μπορούσε να εξεταστεί μια ποικιλία νέων τρόπων δημόσιας στήριξης για την επιχειρηματικότητα. Οι επιχορηγήσεις είναι το πρωταρχικό μέσο για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, αλλά είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι δεν μπορεί να επιλυθεί κάθε στοιχείο του οικοσυστήματος μόνο με την προσθήκη δημόσιου χρήματος. Η ρυθμιστική μεταρρύθμιση παραμένει σημαντική και παράγοντες όπως η πολιτιστική αντίληψη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Αν και πολλές μεταρρυθμίσεις θεσπίστηκαν για να υποστηριχθεί η ένταξη της Ρουμανίας στην ΕΕ, η συνέπεια στην εφαρμογή παραμένει πρόκληση. Επιπλέον, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής δεν ενσωματώνουν ιδέες για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, καθώς πολλές μεταρρυθμίσεις ωφελούν τις κρατικές επιχειρήσεις και θέτουν σε μειονεκτική θέση άλλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, με αποτέλεσμα την έλλειψη ανταγωνιστικής ουδετερότητας.

Εκτός από τη βελτίωση των δικτύων και των δεσμών μεταξύ βασικών παραγόντων του οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των ρουμανικών αρχών, η ROStartup επιδιώκει επίσης να διασφαλιστεί ότι οι ρυθμιστικές μεταρρυθμίσεις θα προσαρμοστούν στις συγκεκριμένες ανάγκες των νεοφυών επιχειρήσεων.

Αυτό θα επιτευχθεί μέσω του έργου **Romania Startup Ecosystem Strategy** το οποίο χρησιμοποιεί μια ανοιχτή και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασία ανάπτυξης για την πρώτη Στρατηγική Startup Ecosystem της Ρουμανίας. Άμεση συμβολή και συμμετοχή της επιχειρηματικής κοινότητας και των άλλων ενδιαφερομένων/εμπλεκόμενων μερών είναι ένα κρίσιμο συστατικό για τη δημιουργία μιας επιτυχημένης και βιώσιμης στρατηγικής.

Συνοπτικά, η ανάλυση έδειξε ότι:

- Ρυθμιστικό πλαίσιο: Υπάρχει ανάγκη για ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που να είναι βελτιστοποιημένο για να εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες της επιχειρηματικής κοινότητας, προκειμένου να τονωθεί η έρευνα και η καινοτομία (RD&I), η επιχειρηματικότητα και η ψηφιοποίηση για να βοηθήσει τη Ρουμανία να επιτύχει τους πολλαπλούς αναπτυξιακούς της στόχους .
- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση: Οι επενδύσεις ρουμανικού επιχειρηματικού κεφαλαίου (VC) ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι πολύ χαμηλό. Επιπλέον, οι συμφωνίες στη Ρουμανία είναι επίσης μικρότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Συνθήκες αγοράς, που αναφέρονται επίσης ως Πρόσβαση στις Αγορές: Ενώ η χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου στη Ρουμανία αυξήθηκε λόγω της πανδημίας, η συνολική χρήση παραμένει χαμηλή και η υιοθέτηση μπορεί να απαιτεί περισσότερη χρήση του Διαδικτύου (ειδικά στις αγροτικές περιοχές) μέσω της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων, των υποδομών και ιδρυμάτων που ενθαρρύνουν την εμπιστοσύνη στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- Επιχειρηματική κουλτούρα: Η στάση της Ρουμανίας απέναντι στην επιχειρηματικότητα είναι ενοϊκή.
- Προγράμματα υποστήριξης: Όπως προαναφέρθηκε, υπάρχει ένα κενό στα μέσα που στοχεύουν σε αρχικό στάδιο, προ-κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις και μεμονωμένους επιχειρηματίες - καθώς και τους ενδιάμεσους οργανισμούς που υποστηρίζουν τέτοιες εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων θερμοκοιτίδων, επιταχυντών, προγραμμάτων καθοδήγησης κ.λπ.
- Ανθρώπινο κεφάλαιο: Τα δυνατά σημεία της Ρουμανίας έγκεινται στο σχετικά υψηλό ποσοστό αποφοίτων που ειδικεύονται σε κλάδους Επιστήμης, Τεχνολογίας, Μηχανικής και Μαθηματικών

(STEM). Ωστόσο, αυτό δεν μεταφράζεται απαραίτητως σε δεξιότητες που απαιτούνται για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις (που περιλαμβάνουν και διοικητικές δεξιότητες).

- Ανάπτυξη και καινοτομία έρευνας (RD&I): Η Ρουμανία είναι ένας «αναδυόμενος καινοτόμος» μεταξύ των χωρών της ΕΕ (με βάση τον Ευρωπαϊκό Πίνακα Αποτελεσμάτων Καινοτομίας) που υποδεικνύει αναξιποίητες δυνατότητες για ανάπτυξη.

- Υποδομή: Οι επενδύσεις της Ρουμανίας σε υποδομές ΤΠΕ απέδωσαν καρπούς, ωστόσο παραμένει ένα χάσμα μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών. Επιπλέον, εξετάζοντας τη γεωγραφική εξάπλωση των χώρων που υποστηρίζουν τις νεοφυείς επιχειρήσεις, οι περισσότεροι βρίσκονται συγκεντρωμένοι στις περιοχές Βουκουρεστίου-Ιλφον, Βορειοδυτικής, Δυτικής και Βορειοανατολικής Ρουμανίας.

Δ. Πρωτοβουλία δημιουργίας του προγράμματος "Stratup Nation"

Το πρόγραμμα Start-upNation, <https://www.smart.org.ro/the-association/?lang=en>, είναι ένα πρόγραμμα που εισήχθη το 2017, από το τότε Υπουργείο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, για την ενθάρρυνση και τόνωση της ίδρυσης και ανάπτυξης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Κύριος στόχος του Προγράμματος είναι η τόνωση της ίδρυσης και ανάπτυξης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και η βελτίωση της οικονομικής τους απόδοσης, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η ένταξη στην αγορά εργασίας μειονεκτούντων ατόμων, ανέργων και πτυχιούχων **και η αύξηση των επενδύσεων σε νέες καινοτόμες τεχνολογίες**. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε όλη τη Ρουμανία, και στις 8 αναπτυξιακές περιφέρειες, ενώ διαθέτει και 2 μόνιμα Γραφεία στο Βουκουρέστι και στο Γαλάτσι.

Ε. Χρηματιστήριο του Βουκουρεστίου - Δείκτης AeRO

Το 2015, το **Χρηματιστήριο του Βουκουρεστίου** ξεκίνησε μια πλατφόρμα/δείκτη αφιερωμένη στις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ, την AeRO <https://m.bvb.ro/FinancialInstruments/Indices/IndicesProfiles.aspx?i=BETAeRO>,

διοργανώνοντας σεμινάρια σε όλη τη χώρα για να κάνει τις μικρότερες εταιρείες να παρουσιάσουν τις επιχειρήσεις τους μπροστά σε πιθανούς επενδυτές. Σε συνέχεια αυτού, τον Φεβρουάριο του 2016, το Χρηματιστήριο του Βουκουρεστίου και το Υπουργείο Επικοινωνίας υπέγραψαν πρωτόκολλο για την υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων στον τομέα της πληροφορικής και της τεχνολογίας. Αναλυτικότερα οργάνωσαν ένα πρόγραμμα έξι εβδομάδων με έξι εργαστήρια όπου οι τοπικές εταιρείες στον τομέα της πληροφορικής και της τεχνολογίας θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν την επιχείρησή τους ενώπιον των επενδυτών. Συνολικά, 60 εταιρείες στον τομέα της πληροφορικής και της τεχνολογίας διδάχθηκαν πώς να λαμβάνουν χρηματοδότηση εκτός του τραπεζικού συστήματος.

3. Οικοσύστημα ρουμανικών νεοφυών επιχειρήσεων

A. Έρευνα “Startups στον χώρο της Κ.Α.Ευρώπης”

Σύμφωνα με έρευνα των εταιρειών “Google for Startups”-”Atomico” και “Dealroom.ro” η οποία δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2021 με θέμα **“Coming of age: Central and Eastern European startups”**,

ανωτέρω έρευνα μπορεί να αναζητηθεί στο Link :

https://dealroom.co/uploaded/2021/10/Dealroom-CEE-report-2021.pdf?utm_campaign=Week1%20newsletters&utm_medium=email&_hsmi=170618078&_hsenc=p2ANqtz-8chv14VklkflaL3ik5Gx3nD5f1WBklNhpflXmDe4rItJA5YL9XHBjZ5eRmdsa9fANcDI01_n9Nc17IaoeTdMT3F4mJkg3RffUrafAqTY7tFFKqRo&utm_content=170618078&utm_source=hs_email

προκύπτει -μεταξύ άλλων- ότι όσον αφορά στη Ρουμανία :

α.1 Η πρώτη μεταξύ των 10 startups με την μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση στον χώρο της Κ.Α. Ευρώπης είναι η ρουμανική **Ui path** <https://www.uiopath.com/>, (ιδρυθείσα στη Ρουμανία το 2005, στην παρούσα φάση η έδρα έχει μεταφερθεί στις ΗΠΑ) με συνολικά **25 δισ.\$**.

Σημειώνεται επίσης ότι από τις υπόλοιπες 9 startups, η 2η -Wise-, η 4η -Skype- και η 8η -Bolt- έχουν ιδρυθεί στην Εσθονία, η 3η και η 7η έχουν ιδρυθεί στην Πολωνία, ενώ οι υπόλοιπες 4 έχουν ιδρυθεί στην Τσεχία, Ουκρανία, Ουγγαρία και Λιθουανία.

α.2 Πέραν της ανωτέρω ρ/startup Ui path, σημειώνεται και η σημαντική παρουσία τόσο σε Ρουμανία όσο και στις υπόλοιπες χώρες Κ.Α. Ευρώπης (και όχι μόνο) των επίσης ρουμανικών startups, **E-Mag** <http://emag.ro> και **Bitdefender** <https://www.bitdefender.com/> .

Παράλληλα και πέραν των ανωτέρω 3 αναφέρονται και ακόμη 6 ανερχόμενες ρ/startups, **Elrond** <https://elrond.com/> που επίσης έχει υπερβεί την αξία κεφαλαιοποίησης του 1 δισ.\$ (Unicorn), **FintechOS** <https://fintechos.com/>, **MaintainX** <https://www.getmaintainx.com/>, **Typingdna** <https://www.typingdna.com/>, **Dcs Plus** <https://www.dcsplus.net/> και η **Elefant** <https://www.elefant.ro/>.

α.3 Από το 2015 έως σήμερα η χρηματοδότηση startups μέσω VC’s στη Ρουμανία, υπερβαίνει τα **2,25 δισ. ευρώ**, επίδοση που κατατάσσει την Ρουμανία στην **2η θέση του αξίας χρηματοδότησης στις χώρες Κ.Α. Ευρώπης** (στην 1η θέση βρίσκεται η Εσθονία με 2,62 δισ. Ευρώ).

Ενώ όσον αφορά στο σύνολο των χωρών της Κ.Α. Ευρώπης :

α.4. Σημειώνεται ότι η σημερινή συνολική επιχειρηματική αξία των startups της Κ.Α. Ευρώπης ανέρχεται στα **186 δισ. ευρώ**, αυξημένη **κατά 19 φορές** από το 2010, ενώ παράλληλα **έχουν δημιουργηθεί και 36 εταιρείες Unicorns** έναντι μόλις 6 το 2015, ενώ η **σημαντική αύξηση των επενδύσεων στις χώρες ΚΑΕ οφείλεται κυρίως σε ξένους επενδυτές** (κυριότερη χώρα ΗΠΑ), οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 90% της χρηματοδότησης ιδιαίτερα από το 2017 και εντεύθεν.

α.5. Κυριότερα VC’s τα οποία και επενδύουν σε διάφορες startups και σε διάφορες χώρες της ΚΑΕ εμφανίζονται τα :

- Index Ventures <https://www.indexventures.com/>,
- Accel <https://www.accel.com/> ,
- Bessemer Ventur Partners <https://www.bvp.com/> ,
- Draper Esprit VCT <https://www.draperespritevct.com/investors/> ,
- Atomico <https://atomico.com/> ,
- Insight Partners <https://www.insightpartners.com/> ,

- Early Bird <https://earlybird.com/> ,
- Partech <https://partechpartners.com/>,
- Creandum <https://www.creandum.com/>,
- Hoxton Ventures <https://www.hoxtonventures.com/> ,
- Balderton Capital <https://www.balderton.com/>
- και Cradient Ventures <https://www.gradient.com/>.

B. Ρουμανικές Startups

B.1. Έρευνα EU-Startups.

Σύμφωνα με τον ιστότοπο <https://www.eu-startups.com/2018/12/discover-the-romanian-tech-startup-ecosystem/>, σε σχετική έρευνα που δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2018, προέκυψε ότι το οικοσύστημα τεχνολογικών startup της Ρουμανίας επιταχύνεται γρήγορα, με τις ρουμανικές νεοφυείς επιχειρήσεις να συγκεντρώνουν **53 εκατομμύρια ευρώ το 2017 – τριπλάσια αύξηση σε σχέση με το 2016-**, ενώ επίσης υπάρχουν όλο και περισσότερες startups, συνέδρια, συναντήσεις, χώροι και κόμβοι συνεργασίας, επιταχυντές, εταιρική συμμετοχή και επενδυτές στην ρουμανική αγορά.

B.2. P/Συνδέσμος Νεοφυών Επιχειρήσεων

Παράλληλα και σύμφωνα με στοιχεία της ιστοσελίδας του P/Συνδέσμου Νεοφυών Επιχειρήσεων <https://www.romanianstartups.com/> , αρχικά αναφέρονται **περίπου 40 Κλάδοι** στους οποίους αυτές δραστηριοποιούνται (π.χ. 2D/3D Design, Online Marketing, Advertising, Education, Marketplaces, E-Commerce, Cloud Computing, Games, IOT, Consumer Web, Services, Hardware, Software, Big Data, SaaS-Software as a Service / PaaS -Platform as a Service/ IaaS -Infrastructure as a Service κ.α.).

Όσον αφορά στον αριθμό των επιχειρήσεων ανέρχονται σε **άνω των 1200**, με τους κλάδους που συγκεντρώνουν τις περισσότερες να είναι : **1. Software** 257 εταιρείες **2. Services** 199 εταιρείες **3. SaaS/PaaS/IaaS** 141 εταιρείες **4. Education** 89 εταιρείες **5. Consumer Web** 81 εταιρείες και **6. E-Commerce** 80 εταιρείες.

B.3. Ανερχόμενες P/Startups για το 2021

Σύμφωνα με τον ιστότοπο <https://www.eu-startups.com/2018/12/discover-the-romanian-tech-startup-ecosystem/>, κατά το 2020 10 νέες εταιρείες που ιδρύθηκαν τα τελευταία 3 χρόνια φαινόταν ως «ανερχόμενες», με πολλά υποσχόμενες προοπτικές για το 2021.

- Voxikids, <https://voxikids.com/>
- Innoship, <https://innoship.com/>
- .Lumen, <https://www.dotlumen.com/>
- Questo, <https://questoapp.com/>
- Soleadiffy, <https://www.soleadify.com/>
- Bob Concierge, <https://www.bob-concierge.com/>
- MorphL, <https://morphl.io/>
- Sanopass , <https://sanopass.ro/>
- Teleporthq, <https://teleporthq.io/>
- Gumzzz, <https://gumzzz.com>

Γ. Accelelators/Incubators

Σύμφωνα με στοιχεία της ιστοσελίδας του P/Συνδέσμου Νεοφυών Επιχειρήσεων <https://www.romanianstartups.com/>, αναφέρονται 7 εταιρείες που δραστηριοποιούνται είτε ως Accelelators/”Επιταχυντές” είτε ως Incubators/”Θερμοκοιτίδες” και αυτές είναι :

- Risky Business <https://riskybusiness.ro/>
- Spherik Accelerator <https://spherikaccelerator.com/>
- Transylvania Start Up <http://https://transilvaniastartup.ro/> ,
- Privacy Accelerator Program https://www.cyberghostvpn.com/en_US/,
- Seed for Tech <http://www.seedfortech.ro/> ,
- Simplon Romania <https://www.simplonromania.org/> ,
- και Innovation Labs <https://www.innovationlabs.ro/>

Παράλληλα και σύμφωνα με την ειδικευμένη ιστοσελίδα Sharp Sheets, στην σχετική έρευνα της 31/1/2022,

(σχετικό link <https://sharpsheets.io/blog/romania-top-startup-accelerators-incubators/>), καταγράφει τους 10 κυριότερους P/Startup Accelerators & Incubators οι οποίοι είναι :

1. Risky Business
2. Spherik Accelerator
3. Innovation Labs
4. Techcelerator, <https://techcelerator.co/>
5. The Spinoff, <https://www.thespinoff.eu/>
6. Early Game, <https://earlygame.vc/>
7. Impact Hub , <https://www.impacthub.ro/>
8. Carbon Incubator, <https://carbon-incubator.com/>
9. StepFwd, <https://stepfwd.today/>
10. Rubik Hub, <https://rubikhub.ro/>

Δ. Venture Capitals/VC's

ROMANIAN VENTURE REPORT 2021

Σύμφωνα με την ετήσια έρευνα "ROMANIAN VENTURE REPORT 2021" που διεξάγεται από την εταιρεία How to web και δημοσιεύθηκε στις 1/2/τ.έ. (η έρευνα μπορεί να αναζητηθεί στο link : <https://www.howtoweb.co/romanian-venture-report-2021/>), προκύπτουν τα εξής :

Το 2021 η ρουμανική αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων/VC's έσπασε το φράγμα των 100 εκατ. ευρώ των επιχειρηματικών συμφωνιών για πρώτη φορά στην εποχή μετά το UiPath.

Η ανάπτυξη που καταγράφηκε από την αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων της Ρουμανίας ακολουθεί το ευρωπαϊκό πρότυπο ανάπτυξης το οποίο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Pitch Book <https://pitchbook.com/>, αναφέρει ότι οι ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις συγκέντρωσαν 100,4 δισ. ευρώ σε 9,419 συμφωνίες τον Δεκέμβριο του 2021, καταγράφοντας αύξηση 115% από το 2020, ενώ 98 νέες εταιρείες/Unicorns δημιουργήθηκαν στην ευρωπαϊκή αγορά το 2021.

Μετά την ανακοίνωση του κύκλου χρηματοδότησης Series B των 51 εκατομμυρίων ευρώ το 2021 και όσον αφορά στην Ρουμανία, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η mega deal της χρονιάς έγινε από την **Fintech OS**, <https://fintechos.com/> (banking& insurance app).

Ακολουθώντας τα βήματά της και άλλες εταιρείες συγκέντρωσαν σημαντικά ποσά όπως οι: **FlowX**, <https://www.flowx.ai/> (7,28 εκατ.€),

SeedBlink* (3,01 εκατομμύρια €),

FameUp <https://fameup.net/en/> (2,6 εκατ. €)

και **DRUID** <https://www.druidai.com/> (2,5 εκατ.€),

ενώ συνολικά, το 2021 παρακολουθήσαμε 18 γύρους με χρηματοδότηση άνω του 1 εκατ. ευρώ ο καθένας, που αντιστοιχούν στο 68% του συνολικού όγκου συναλλαγών.

*Ιδιαίτερα όσον αφορά στην **SeedBlink** <https://seedblink.com/>, σημειώνεται ότι σύμφωνα με πρόσφατη ανακοίνωση της, η εταιρεία **υποστήριξε νεοφυείς επιχειρήσεις (από όλη την Ευρώπη) για να συγκεντρώσουν 38 εκατ. Ευρώ μέσα στα δύο πρώτα χρόνια από την έναρξη της δραστηριότητάς της το 2020.**

Αναλυτικότερα αναφέρεται ότι η SeedBlink, συγκέντρωσε περίπου 37,8 εκατ. ευρώ για συνολικά 56 νεοφυείς επιχειρήσεις, ενώ από το συνολικό ποσό τα 15 εκατ. ευρώ αφορούν χρηματοδότηση απευθείας από την Seedlink ενώ τα υπόλοιπα 23 εκατ. ευρώ αφορούν χρηματοδότηση από διάφορους επενδυτές/Angel Investors/VC μέσω της Seedlink.

Η SeedBlink, που εξειδικεύεται αποκλειστικά σε ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις τεχνολογίας, από το στάδιο pre-seed έως το στάδιο B, μέχρι στιγμής έχει προσελκύσει περίπου 9.000 επενδυτές από 50 χώρες, ενώ μέχρι σήμερα έχουν αξιολογηθεί περισσότερες από 1.500 νεοφυείς επιχειρήσεις από επτά χώρες και 56 εξ αυτών έχουν ξεκινήσει γύρους χρηματοδότησης (στον ιστότοπο της εταιρείας αναφέρονται μεταξύ άλλων: η FlowX, <https://www.flowx.ai/>, με χρηματοδότηση 1,6 εκατ. Ευρώ, η Dronamics, <https://www.dronamics.com/>, με 950.000 χιλ. ευρώ, η Yerrp, <https://yerrp.com/>, με 635 χιλ. ευρώ, η **ελληνικών συμφερόντων Workathlon**, <https://workathlon.com/>, με ιδρύτρια την κα Κατερίνα Σαντίκου, με 150 χιλ. ευρώ κ.α.).

E. Έρευνα Vestbee

Σύμφωνα με τα στοιχεία της διεθνούς πλατφόρμας **Vestbee** <https://www.vestbee.com/blog/articles/top-vc-funds-in-romania-to-finance-your-startup> στα **VC's που δραστηριοποιούνται στη (ή και στη) Ρουμανία** συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Gapminder VC <https://gapminder.vc/> ,
- Early Game Ventures <https://earlygame.vc/>,
- RocaX <https://rocax.ro/>,
- Gecad Ventures <https://gecad.com/>,
- Catalyst Romania <http://catalystromania.com/#About> ,
- Smart Impact Capital <https://impactcapital.ro/> ,
- Clever Capital <https://clevercapital.eu/> ,
- Sparking Capital <https://www.sparkingcapital.com/> ,
- Cleverage VC <https://cleverage.vc/>
- και Simple Capital <https://www.linkedin.com/company/simplecapital> .

Παράλληλα και πέραν των ανωτέρω, σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/> σημειώνονται και τα :

- Founders Bridge, <https://foundersbridge.net/> , Έδρα Στοκχόλμη
- Neogen Capital, <https://www.neogen.capital/> , σημειώνεται ότι από τον ιστότοπό της προκύπτει ότι έχει υπάρξει **χρηματοδότηση και στην ελληνική startup Protio**, <https://protio.gr/>
- Early Bird, <https://earlybird.com/> , Έδρα Βερολίνο
- ITS Investment, <http://its-investment.com/> , Έδρα Λουξεμβούργο
- Day One Capital, <https://www.dayonecapital.com/> , Έδρα Βουδαπέστη
- V7 Capital, <https://v7capital.ro/>
- Growceanu, <https://www.growceanu.ro/>

ΣΤ. Μέθοδος χρηματοδότησης Crowdfunding

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/>, πέραν της προαναφερθείσης Seedlink, δραστηριοποιούνται επιπλέον περίπου 7 ρουμανικές εταιρείες οι οποίες είναι :

- Buy And Help, <https://www.buyandhelp.ro/> ,
 - Kazuu, <https://www.facebook.com/kazuu.ro/> ,
 - Pot Si Eu, <http://potsieu.ro/> ,
 - Genius Giver, <http://www.geniugiver.com>.
- και επίσης Mind Fruit, Go Libre και Crestem Idei.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι στην Ρουμανία, έχει ιδρυθεί και η **ROPEA**, <https://ropea.ro/about-ropea/>, ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός, που προωθεί τα συμφέροντα της ρουμανικής βιομηχανίας ιδιωτικών κεφαλαίων/Private Equities και κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών/VC's .

Z. Angel Networks και Angel Based Funds

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/> σημειώνονται τα :

- Transylvania Angels Network, <https://taninvest.ro/>
- TBNR, <http://tbnr.ac/>
- Simple Capital, <https://www.facebook.com/simplecapitalromania/>
- Tech Angels, <https://techangels.ro/>
- Seedblink, <https://seedblink.com/>
- Impact Capital, <https://impactcapital.ro/>
- ODayCapital, <https://Odaycapital.com/>
- Growceanu, <https://www.growceanu.ro/>
- La French Tech/Bucharest, <https://lafrenchtech.com/en/community/bucarest/>
- SMTH BIG, <https://www.linkedin.com/company/smithbig/?originalSubdomain=ro>

H. Business Angels

Στη Ρουμανία επενδύουν αρκετοί επιχειρηματικοί «άγγελοι», ωστόσο, θεωρείται ότι η παρουσία τους, είναι αρκετά περιορισμένη σε σχέση με άλλες κεντρο-ευρωπαϊκές χώρες.

Σημειώνεται παράλληλα ότι έχει ιδρυθεί στην Ρουμανία και η Ένωση Business Angels Romania η οποία σκοπό έχει να ενημερώνει την ρ/επιχειρηματική κοινότητα για τον θεσμό και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην αγορά.

Ιστότοπος <http://event.businessangelsromania.ro/about-us/>

Θ. Private Equity Funds

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/> σημειώνονται τα :

- Black Sea Fund, <https://www.blacksea.fund/>
- Roca Investments, <https://rocainvestments.ro/>

I. Οργανισμός Scale Out

Σημειώνεται επίσης ότι έχει δημιουργηθεί από την Ένωση Romanian Business Leaders <https://www.rbls.ro/>, ο Οργανισμός Scale Out <https://scaleout.ro/about-us/> που στόχο έχει να βοηθήσει startups στην προσπάθεια μεγέθυνσης και διεθνοποίησής τους.

Αναφέρεται παράλληλα και το πρόγραμμα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης **Scale Out Accelerator**, που αναπτύσσει η Scale Out, όπου π.χ. τον Ιούνιο του 2020, σε συνεργασία με την Google Atelierul Digital και την Deloitte, επιλέχθηκαν δέκα ρουμανικές νεοφυείς εταιρίες (tech και non-tech) που στοχεύουν να δραστηριοποιηθούν στο εξωτερικό και ήταν οι 1. [Oceano Be Technology](#) (software), 2. [Setrio Soft](#) (medical software and logistics), 3. [Graphein](#) (digitization of buildings), 4. [Jiratech](#) (software), 5. [IBC Focus](#) (SaaS; proptech), 6. [Dabo International](#) (HoReCa), 7. [Bencomp](#) (production of plastic articles for construction and gardens), 8. [Ginissima](#) (shoe production), 9. [Altax](#) (production of metal structures and modular subassemblies) και 10. [Veltra Bikes](#) (production of bicycles from sustainable materials).

K. Συνέδρια-Hackathons- Online Communities-Co-working Spaces- Media

K.1. Όσον αφορά στην **διοργάνωση Συνεδρίων**, των οποίων ο αριθμός το 2018 έφθασε στα περίπου 40, σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/>, αναφέρεται ότι τα **κυριότερα εξ αυτών είναι τα:**

-**Techsylvania**, <https://techsylvania.com/>, θεωρείται ως το σημαντικότερο στον τομέα, διοργανώνεται στην πόλη Cluj-Napoca, με το Συνέδριο του 2022 να προγραμματίζεται για τις 28-29/Ιουνίου τ.έ. (σ.σ. υπολογιζόμενος αριθμός επισκεπτών άνω των 3.000)

-**CodiAx**, <https://codiax.co/>, διοργανώνεται από την ανωτέρω ομάδα της Techsylvania και αφορά ειδικά θέματα τεχνολογιών αιχμής (Frontier Hardware, AI, Blockchain, IoT και VR & AR), ενώ απευθύνεται σε **senior software engineers, data scientists, CTOs, VPs of Engineering, founders** και **software architects**.

-**IT Days**, <https://www.itdays.ro/>, διοργανώνεται όπως και τα 2 ανωτέρω στο Cluj-Napoca, με την τελευταία διοργάνωση να λαμβάνει χώρα τον Νοέμβριο του 2021.

-**GoTech World**, <https://www.online.gotech.world/>, επόμενη διοργάνωση 12-13 Οκτωβρίου 2022.

-**Webstock**, <https://www.webstock.ro/>, διοργανώνεται στο Βουκουρέστι, αφορά θεματικές με Social Media και on line communication.

-**DefCamp**, <https://def.camp/>, τελευταία διοργάνωση τον Νοέμβριο του 2021, αφορά θέματα cyber security (red & blue teaming, incident management, infrastructure (in)security, GDPR, cyber warfare, ransomware, malware, social engineering, offensive & defensive security measurements).

K.2. Hackathons και Programs for startups (accelerators, incubators, pre-accelerators)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ROStartup, <https://rostartup.com/startup-ecosystem/> σημειώνονται τα :

-Orange Fab Romania, <https://www.orangefab.ro/>

-Founder Institute Bucharest, <https://fi.co/>

-Techcelerator, <https://techcelerator.co/>

-Innovator for children, <https://innovatorsforchildren.org/>

-Changeneers, <https://changeneers.ro/>

-Start up Spinner Makeathon, <https://startupspinner.com/>

-Commons Accel (Accelelator), <https://www.commonssaccel.ro/>

-Rubik Garage, <https://rubikhub.ro/rubik-garage/>

-Innovation Labs, <https://www.innovationlabs.ro/>

-Step Fwd, <https://stepfwd.today/>

-Startup Weekend Iasi, <https://www.facebook.com/SWIasi>

-Social Innovation Solutions, <https://www.socialinnovationsolutions.org/>

-Sphrerik Accelelator, <https://spherikaccelerator.com/>

-Aspire Academy, <https://www.aspireacademy.ro/>

- Make IT in Oradea, <https://makeitinoradea.ro/>
- Transylvania Institute of Technology, <https://www.facebook.com/TransylvaniaInstituteOfTechnology/>
- Polihack, <https://www.facebook.com/PoliHack.OSUT>
- InnovX BCR Accelelator, <https://www.innovx.eu/>
- How To Web, <https://www.howtoweb.co/>
- Culturepreneurs, <https://diviziadeinovare.ro/future-of-work/culturepreneurs/>
- Food & Agri Tech Challenge, <https://fatchallenge.ro/>

Παράλληλα και όσον αφορά στα προγράμματα Accelelators, σημειώνεται ότι ειδικά τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί σημαντικά, ενώ σταχυολογούνται και αναφέρονται :

- NEXT Fintech**, που διοργανώνεται από την Techcelerator, <https://techcelerator.co/next-fintech/>, σε συνεργασία/υποστήριξη των Google for Startups, GapMinder BV, Stripe, Seedblink, TechAngels, RoFintech Association και Romania Tech Startups Association - ROTSA.
- InnovX** της Τράπεζας BRC, <https://www.bcr.ro/en/business/acceleratorul-de-business-innovx>
- Black Sea ClimAccelerator**, που διοργανώνεται από την ImpactHub σε συνεργασία με την Τράπεζα Raiffeisen, <https://www.impacthub.ro/en-climaccelerator/>
- Aspire Pre-Accelerator**, <https://www.aspireacademy.ro/program/aspire-pre-accelerator/>
- Commonsaccel**, <https://www.commonssaccel.ro/>
- **F&B Business Accelelator**, σε συνεργασία με την Τράπεζα Unicredit <http://accelerator.hospitalityculture.ro/accelerator/>

K.3. Online Communities

Αναφέρονται οι :

- Romanian Startups, <https://www.romanianstartups.com/>
- Cluj Startups, <https://clujstartups.com/>
- Constanta Startups, <http://www.constantastartups.ro/>
- Calemis, <https://calemis.org/>
- Mures Startups, <https://www.facebook.com/Muresstartups>
- Romanian Fintech Companies, <https://www.rofin.tech/>
- Romanian Tech Startups/ROTSA, https://rotsa.ro/en/about-us/#what_is_rotsa (στοιχεία από <https://rostartup.com/startup-ecosystem/#startup-community>)

K.4. Co-working Spaces (and their communities associated)

Αναφέρονται οι : στοιχεία από <https://rostartup.com/startup-ecosystem/#startup-community>,

- <https://nodmakerspace.ro/>
- <https://coworktimisoara.com/>
- <https://oradeatechhub.ro/>
- <https://www.impacthub.ro/>
- <https://rubikhub.ro/>
- <https://siliconforest.ro/>
- <https://fablabiasi.spaces.nexodus.com/?public=>
- <https://bucharest.techhub.com/>
- <https://www.kulthub.ro/>
- <https://www.facebook.com/nestbacau/>
- <http://www.innowork.eu/>
- <http://innohub.center/en/>

K.5. Τεχνολογικό Πάρκο Liberty στην Cluj Napoca, <https://www.libertytechpark.com>

Στην πόλη ClujNapoca δημιουργήθηκε το 2013 το τεχνολογικό πάρκο Liberty, έκτασης άνω των 45.000 τ.μ, που φιλοξενεί περί τις 25 εταιρίες μεταξύ των οποίων και εντάσεως τεχνολογίας, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγονται οι : Halcyon Mobile, Siemens, CDS Wireless, GTS Telecom, iWelcome, Luminos Software, Nordstar Logistic, Syncrel Tech κ.ά.

K.6. Media

Ειδησεογραφικοί ιστότοποι ειδικευμένοι σε startups

Αναφέρονται οι (στοιχεία από <https://rostartup.com/startup-ecosystem/#startup-community>):

-<https://start-up.ro/articole/english/> ,

-<https://www.startupcafe.ro/>

-<https://www.pinmagazine.ro/>

- <https://therecursive.com/about/>

-Ειδησεογραφικός ιστότοπος ειδικευμένος σε software <https://www.todaysoftmag.ro/> .

K.7. Ανώτατες Σχολές – Ερευνητικά Ιδρύματα

Σημαντικό είναι και το ερευνητικό έργο των πολυτεχνικών σχολών της χώρας και πιο συγκεκριμένα των Πολυτεχνείων Βουκουρεστίου, Ιασιού, ClujNapoca και Τιμισοάρα, τα οποία συμμετέχουν και σε αρκετά από τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα της ΕΕ:

Universitea Tehnica sin Bucuresti

Splaiul Independentei, nr 313, Sector 6,

Bucharest,

<https://upb.ro/en/>

<https://upb.ro/en/contact/>

Universitatea Politehnica din Cluj Napoca

Str. Memorandumului nr. 28, Cluj-Napoca, cod poștal 400114

Jud. Cluj,

<https://www.utcluj.ro/>

E-mail: contact@utcluj.ro

Gheorghe Asache Technical University of Iasi

Bulevardul Profesor Dimitrie Mangeron 65, Iași 700259

<https://www.tuiasi.ro/>

E-mail: bsci@tuiasi.ro

Universitatea Politehnica Timisoara

Piața Victoriei Nr. 2, 300006 Timișoara

jud. Timiș,

www.upt.ro

rector@upt.ro,

όπως και Ερευνητικών Ινστιτούτων, όπως τα :

Romanian institute of Science and Technology

Romanian Institute of Science and Technology

Str. Virgil Fulicea nr. 3, 400022 Cluj-Napoca,

<https://rist.ro/>

Email: office@rist.ro

Pache Protopopescu 1-3, Sector 2, Bucharest

Τηλ.: +40-21-2100748, 2115724, Fax: +40-21-2119893

e-mail: ecocom-bucharest@mfa.gr Web: www.agora.mfa.gr

National Institute for Research and Development in Microtechnologies
26A, Eroulancu Nicolae Street, 077190, Bucharest,
<https://imt.ro/>
E-mail:office@imt.ro

PacheProtopopescu 1-3, Sector 2, Bucharest
Τηλ.: +40-21-2100748,2115724, Fax: +40-21-2119893
e-mail: ecocom-bucharest@mfa.gr Web: www.agora.mfa.gr